átirataikra támadt, s melynek nálunk — a főispán úrnak a rendkivüli közgyűlés összehivását megtagadó határozata még speciális érdeket is kölcsönzött; a tűzrendészeti szabályrendeletek; a vármegyei székház épitésének ügye; a második vármegyei közkórház létesitésének kérdése, a kisvárdai közbirtokossági kórháznak átvétele által; több községnek közérdekü dolgokban alkotott szabályrendeleteik stb. stb. — mind olyan fontos és megfontolást érdemlő közdolgokat képező ügyek, melyeknek elintézéséhez hozzá kellene járulnia a törvényhatósági bizottmány mindama tagjainak, kik — amikor mandátumot vállaltak — tisztában voltak azzal, hogy ez nemcsak dignitás, de kötelességekkel is jár.

E rövid megjegyzések után közöljük a közgyűlés lefolyásáról a következő tudósitást:

Zoltán János alispán üdvözli a nagy számmal megjelent bizottmányi tagokat s megnyitja a közgyűlést.

Miklós László főjegyző felolvasta ezután az alispáni jelentést.

A jelentés első sorban arról a veszteségről emlékezik meg, a részvét igaz meleg hangján, mely a vármegye közéletét és közönségét *Liptay Károly* orsz. képviselőnek, a megyebizottmány s a közigazgatási bizottság tagjának hirtelen elhunyta által sujtotta. A közgyülés az alispáni jelentés alapján egyhangulag elhatározta, hogy Liptay Károly emléke s a halála fölött érzett részvét jegyzőkönyvileg örökittessék meg s hogy e határozatról az elhunyt özvegye és fia értesittessék.

Az alispáni jelentés további része ő felsége a király arczképének megszerzéséről szól. A kép már jó ideje ki van függesztve a nagyteremben, s minthogy rendkivül jól sikerült, a közgyülés indittatva érezte magát, hogy a kép művész készitőjének: *Ábrányi Lajos* urnak elismerését fejezze ki.

A közegészségügyi, népnevelési, közbiztonsági, adózási viszonyok, a vármegyei tisztikar mult évi tevékenységéről szóló adatok ismertetése képezi ezután az alispáni jelentés további részeit. Ugyancsak az alispáni jelentés alapján 300 forint jutalom szavaztatott meg Eördögh Károly árvapénztári könyvelőnek, ki fáradhatlan, kitartó szorgalmával, s a hivatalos órákon tul terjedő szakavatott munkásságával az árvapénztári könyvelést teljesen rendbehozta, s a könyveket az erre vonatkozó megyei szabályrendelet rendelkezései értelmében átalakitotta.

Az árvapénzek elhelyezésének kérdését névszerinti szavazással döntötte el a közgyűlés, és pedig akként, hogy az eddigi gyakorlat fentartása mellett nyilatkozott, mely szerint az árvapénzek a nyiregyházai és szabolcsmegyei takarékpénztárakban helyeztetnek el.

A n.-kállói főreáliskola ügye került ezután tanácskozás alá. Zoltán János alispán ugyanis a közoktatásügyi miniszternek e kérdésben Graefl József főispán urhoz küldött s lapunk egy előző számában már közölt leiratáról értesitette ugy Nagy-Kálló mint Nyiregyháza városát. Nagy-Kálló város képviselete azonnal összeült, s a lapunk legutóbbi számában közölt kérvényt intézte Zoltán János alispánhoz s a vármegye közönségéhez. Nyiregyháza város képviselete helyett, a népnevelési szakosztály meghallgatásával, a tanács nyilatkozott, még pedig oly értelemben, hogy nem levén lehetséges a nagy-kállói főreáliskola négy felső osztályát oly városban helyezni el, hol az alsó osztályok nincsenek meg, az ez ügyben való tanácskozásnak helyét nem látja.

Nagy-Kálló város kérvénye, melyet maga az alispán is pártolólag terjesztett elő, élénk viszhangot keltett a közgyülésben, mely az állandó választmány javaslata értelmében elhatározta, hogy a főreáliskolának Nagy-Kállóban való megtartása érdekében küldöttséget meneszt a közoktatásügyi miniszterhez. A küldöttség vezetőjéül *Graefl József* főispán fölkérését határozta a közgyülés, tagjaiul pedig *a megyebeli orsz. képviselőket, továbbá Bleuer Miklóst, Ferenczy Bertalant, Görömbey Pétert, Kállay Jenöt* és *Kállay Leopoldot* választotta meg.

A m. kir. honvédelmi miniszternek leirata került ezután tárgyalás alá, a Ludovika akadémiába két ifjunak bemutatása iránt. Összesen öten pályáztak: Buday Elemér, Volandt András, Gergelyffy Ferencz, Szilágyi Dezső és Jármy Ödön. Az állandó választmány mind az öt pályázó kérvényét a közgyülés szavazata alá bocsátá. *Zoltán János* alispán szavazásra tüzvén ki a kérdést, a szavazatok beszedésére és összeszámolására küldöttség menesztetett. A szavazás eredménye a következő volt: beadatott összesen 234 szavazat, ebből kapott Buday Elemér 141, Gergelyffy Ferencz 121, Szilágyi Dezső 102, Volant András 67, Jármy Ödön 45 szavazatot. A fölterjesztés a honvédelmi miniszterhez ily értelemben fog megtétetni.

Az 1887—1889-diki évekre alakitott adófelszólamlási bizottságba, a Nyiregyházáról eltávozott Palánszky Sámuel helyére Kerekréthy Miklós választatott meg.

A rendbirságok és fegyelmi birságpénzek hovaforditása tárgyában kelt vármegyei szabályrendeleten a belügyminiszter módositásokat kivánván, a közgyülés a kivánt módositások keresztülvitelét elfogadta.

A kör- és községi orvosi állomások rendszeresitése tárgyában küldöttség menesztését határozta a közgyülés.

A véderő törvényjavaslat 14. és 25. § ai ellen Arad város, Hajdu s Hunyadvármegyék közönsége feliratot intézvén a képviselőházhoz, ezt pártolás végett megküldték a többi vármegyéknek is. Ez átiratok tárgyalása erős nyilatkozatok megtételére szolgáltatott alkalmat Graefl József főispánnak amaz ismeretes intézkedése felől, melylyel — megtagadván a rendkivüli közgyülés összehivását — lehetetlenné tette azt, hogy a vármegye közönsége a véderő törvényjavaslat sérelmes szakaszai ellenében meggyőződését és véleményét kimondhassa.

Elsőnek *Szunyoghy Bertalan* szólalt föl, inditványozva, hogy a közgyülés fejezze ki rosszalását a főispán eljárása felett, s ezen kivül még irjon föl a képviselőházhoz is a véderő törvényjavaslat megváltoztatása érdekében, s hivja föl a társ-törvényhatóságokat hasonló eljárás követésére. *Harsányi István* ez inditványnyal szemben elegendőnek tartja, ha a közgyülés — az állandó választmány javaslata értelmében — egyszerüen sajnálkozásának ad kifejezést afölött, hogy a vármegye közönségétől elvonatott az alkalom, e fontos kérdésben véleményét megmondani. *Szoboszlay Papp József, Fráter Sándor, Beniczky Miksa*, ismételten *Szunyoghy Bertalan* — mint inditványozó szólaltak még föl, és *Fráter Sándor* provokációjára *Miklós László* főjegyző, mint a vármegye egyik fő tisztviselője, kijelentve, hogy a vármegye méltóságával megegyezőnek az állandó választmány véleményét tartja s azt fogadja el. Ugyan igy határozott közgyülés többsége is.

Több vármegyének és törvényhatósági joggal felruházott városnak különböző kérdésekben tett átirataik tárgyalása után a Kemecsén és Mária-Pocson felállitandó gyógyszertárak ügyében határozott a közgyülés, a közegészségügyi bizottságnak véleményét fogadva el.

A vármegyei székház épitése kérdésében a közgyülés, a megbizott küldöttség javaslata s az állandó választmány véleménye alapján, Nyiregyháza városának — az épités költségeihez való hozzájárulás kérdésében tett ajánlatát tudomásul véve, elfogadta.

A vármegye épitkezési, tűzrendészeti és a tűzrendészeti kihágásokról szóló szabályrendeleti javaslatokat a közgyülés elfogadta, kinyomatásukat és közhirrétételüket elrendelte. A belügyminisztériumhoz azután fognak jóváhagyás végett felterjesztetni.

A közigazgatási bizottság javaslatára dr. Jósa András megyei főorvos mellé egy napidijas állomást szervezett a közgyülés.

Tárgyalás alá vétetett ezután a főügyész jelentése Cserepes-Kenéz község kitelepitése ügyében. A közgyülés a kitelepitést jóváhagyta, mert a községet fenyegető folytonos árvízveszély azt elodázhatlanná teszi, s mert a lakosok azt egyező akarattal kérelmezték, az uj község alakitására szükséges területet már megvették, s e terület hatóságilag alkalmasnak találtatott. A község s az általa felfogadott mérnök eddigi eljárásának felülvizsgálatára Jármy Miklós, Harsányi Menyhért, Szikszay Pál főügyész, Koczok László főmérnök, Erdőhegyi Barna főszolgabiró s Sziklási Lajos járás orvos biz. tagokból álló küldöttséget menesztett a közgyülés.

A k.-semjéni közös iskolára adományozott vagyon jövedelmének felosztását elrendelő képviseleti határozatot megsemmisitette a közgyülés s Ferenczy Bertalannak és Kóth Istvánnak hasonló kérelmét elutasitotta, s e jövedelemnek kizárólag az adományozó földbirtokosok által rendelt czélra való fordítását kimondta. Ugyan ez ügygyel kapcsolatban K.-Semjén község képviseletének azt a határozatát, melylyel a közös iskola felállitását megtagadta, megváltoztatta a közgyülés, s kimondotta, hogy a község a közös iskola felállitását türni, és az annak fentartására szükséges, a törvényben megrendelt iskolaadót kivetni és viselni köteles.

A különféle vármegyei alapok számadásait a közgyülés helyeseknek találván, a számadó részére a fölmentvény, a szokott óvások fentartása mellett megszavaztatott.

A közgyülés szerdán délben végezte be a 97 pontból álló tárgysorozat letárgyalását, s csütörtökön reggel hitelesitette a jegyzőkönyvet.

Nagyságos urunk nemes Váradnak főkapitánya? Kin zokogsz és kesergesz Nagyságos asszonyunk? stb. Szónoklata után következett a Tarczali Péter bucsuztatója, melynek egy verse szerint a leányka igy bucsuzik el édes anyjától.

Te is édes anyám
kezedet ki rajtam
tartod nagy bánatodban
sürü könyhullástól
sirás, s sóhajtástól
tiltsd magad ez órában,
mert neked is hiszem
jövendőben lészen
részed a menyországban!

Azután a holttestet feltették a gyászkocsira, s a menet megindult a templomban levő sirbolt felé, utközben a mostani ugynevezett *sz.-vér-utczán* még egy bucsuztató verset mondott Marosvásárhelyi János, melyben ezt olvassuk:

Neked édes anyám
én hivséges dajkám
életemnek istápja,
gyenge mivóltomnak
és állapotomnak
ki valál főoszlopa:
mit adjak, mit mondjak
mert immár elhagylak
szivemnek vidámsága.

Megérkezvén a régi szentegyházba, mielőtt a koporsót végleg elhelyezték volna, Kőrösszegi István debreczeni első lelkész s tiszántuli püspök tartott magyar — Stornay Gáspár debreczeni főiskolai rektor latin beszédet, mire a tanuló ifjak éneklése közben a kisded koporsót lebocsátották a sirboltba, hol a kis leány valószinüleg mai napig is alussza csendes álmait; bár tudomásom szerint a templom alatti sirboltba elhelyezett halottak nyugalma durva és kegyeletlen emberek kincsvágya miatt többször megháborittatott.

Nagymáté Albert.

UJDONSÁGOK.

— **Képviselő választás.** A nyirbáthori választókerületben Liptay Károly elhunyta folytán uj országgyülési képviselő megválasztása lévén szükséges, a vármegye központi választmánya e hó 18-dikán *Zoltán János* alispán elnöklete alatt ülést tartott, s a választás napját *május hó 31-ik napjának reggeli 8 órájára tüzte ki.* Minthogy pedig e választó kerületben a választók száma az 1500 at meghaladja, két szavazatszedő küldöttség alakittatik. A választó kerület községei a következő sorrendben fognak a szavazatszedő küldöttségek előtt leszavazni, nevezetesen az I ső szavazatszedő küldöttség előtt Ny.-Bátor, Bánháza, Bogát, Ny.-Béltek, Encsencs, K. Semjén, K.-Léta, Ny.-Lugos, Pilis, Piricse, Szalmad; a II-ik szavazatszedő küldöttség előtt Bessenyőd, Gyulaj, Ibrony, Jákó, Kércs, Laskod, Levelek, Lórántháza, Ny. Mada, M.-Pócs Magy, Ny. Bakta, Ó Fehértó, Eőr, Petneháza. Pocs-Petri, P.-Dobos, Rámocsaháza, Rohod, Vaja. Választási elnökül kiküldetett *Pscherer József,* ki a választást vezetni fogja és teljesiti az első szavazatszedő küldöttségnél az elnöki teendőket; a második szavazatszedő küldöttség elnöke lesz *id. Mikecz János,* helyettes elnökök *Gergelyffy Ferencz* és *Silcz Tamás,* jegyzők *Gergelyfi János* és *Jármy Elek.* helyettes jegyzők *ifj. Szikszay József* és *Kéky László.*

— **A közegészségügyi viszonyok** mult havi állapotáról *dr. Jósa András* vármegyei főorvosnak a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentése, elég kedvező eredményeket konstatál. Már maga az a tény, hogy a halottkémi jelentések, Viss és Zalkod községek kivételével, a vármegye összes községeiből beérkeztek, örvendetes jelensége annak, hogy a hatósági közegek a községekben végre valahára azzal a lelkiismeretességgel kezdik tekinteni a közegészségügyet, melyet az megérdemel. De egyébként is, a halálozási arány is kedvezőbb volt valamivel áprilisban, mint az előző hónapban, mert mig márcziusban minden 1000 lakosra 3·44% halálozás esett, addig áprilisban ez a szám 3·27-re olvadt le. Legkedvezőbb volt a halálozási arány a tiszai járásban, 1000 lakosra 2·5, utána jönnek sorrend szerint a bogdányi járás 2·9, Nyiregyháza város 3·0, a dadai alsó, a dadai felső és a nagy-kállói járás 3·2, a nyirbáthori járás 3·3, s legvégül a kisvárdai járás 3·7%-kal. Elhalt összesen 339 finemü (49·4%) és 447 nőnemü (50·6%). A hét éven alul elhalt gyermekek száma 437 (63.7%), ami hallatlanul magas szám, és szomoru szószólója a mi gyermeknevelési viszonyainknak. — Dr. *Jósa András* vármegyei főorvos jelentésében nagy elismeréssel emlékezett meg *Zoltán István* nagy-kállói járási főszolgabiróról, ki a dajkaságba adott gyermekek nyilvántartásának s ezen alapuló ellenőrzésének ügyét igen nagy buzgalommal karolta föl, s járása területén adminisztrálta. A nevezett főszolgabiró urnak a közigazgatási bizottság is elismerést szavazott nemes buzgalmáért.

— **Uj iskolák.** *Kállay András* nagybalászi földbirtokos halászi tanyáján egy elemi népiskola létesitésének vetette meg alapját, nagylelkü ajánlatot tévén a tanitói lakást is magában foglaló iskola fölépitésére, fölajánlván egyszersmind egy hold földet és az iskola fütetését is. E nemes szivü ajánlatért a közigazgatási bizottság elismerését fejezte ki az adományozónak, valamint örvendetes tudomásul vette, hogy a Sima-pusztán s a Császár-szálláson egy-egy uj népiskola szervezése folyamatban van.

— **A képviselőválasztók 1890. évben érvényes** névjegyzékének kiigazitása végett kiküldetnek: *a nagy-kállói választókerület* első szakaszában elnök Zoltán István, rendes tagok Gencsy Sámuel, Morvay Ignácz. Második szakaszában elnök Bakos Pál, rendes tagok Major Sándor, Ujfalusy Endre. *A nyirbátori választókerület* első szakaszában elnök ifj. Vay István, rendes tagok Gergelyfy János, Pscherer József. Második szakaszban elnök id. Mikecz János, rendes tagok Tóth István, Nagymáté Péter. A harmadik szakaszban elnök Okolicsányi Lajos, rendes tagok Okolicsányi Ferencz, Jármy Elek. A negyedik szakaszban elnök Kállay Elek, rendes tagok Bleuer Béla, Nagy Sándor. *A kis-várdai választó kerület* első szakaszában elnök Komoróczy Aladár, rendes tagok Kovács Lajos, Mirky Elek. Második szakaszában elnök Erdőhegyi Barnabás, rendes tagok Jármy Miklós, Porsolt József. *A bogdányi választókerület* első szakaszában elnök Darvas István, tagok Gönczy László, Pethő Antal. Második szakaszban elnök Kállay Jenő, tagok Géczy Ádám, Mikecz Ferencz. A harmadik szakaszban elnök Kállay Leopold, tagok Vidovch Antal, Lányi Antal. Negyedik szakaszban elnök Székely Benedek, tagok Farkas Boldizsár, Jeney István. *A tisza-löki választókerület* első szakaszában elnök Dobos Imre, rendes tagok Lukács Ferencz, Frank Imre. Második szakaszában elnök Jármy Jenő, rendes tagok Szentmáriay Dénes, Horváth Gyula. A választók névjegyzékének kiigazitására folyó évi májushó 13-tól május utolsó napjáig tüzendő ki a határidő. Az összeiró küldöttségek ezen határidőn belül munkálataikat befejezni s a végső határnapig jelentéseiket, az összeállitott névjegyzékkel együtt beterjeszteni kötelesek.

— **A Hatzel Márton-féle** 180 forint évi ösztöndijat Nyiregyháza város képviselete, mint a végrendelkező által ezzel megbizott testület, Fráter Zoltánnak, Fráter Sándor fiának itélte oda. A képviselet e határozata ellen Novák Gyula orosi lakos felebbezést adott be a vármegye közigazgatási bizottságához, mely a felebbezés folytán, abból az indokból, hogy Novák Gyula ugyan olyan rokoni kötelékben áll a hagyományozó néh. Hatzel Mártonnal, mint Fráter Zoltán, s e mellett sokkal szegényebb annál, s jeles tanuló is: a képviselet határozatának megváltoztatásával Novák Gyulának szavazta meg — szótöbbséggel — a 180 forintos évi ösztöndijat. Megjegyezzük még, hogy Nyiregyháza város tanácsa, a közigazgatási bizottság határozatával egyenlő véleményt terjesztett annak idején e kérdésben a képviselet elé, melyet azonban az nem fogadott el.

— **A tüdővész** igen nagy pusztitást visz véghez vármegyénk lakosságában. Mikor a természet kibontakozik téli álmából, s az élet zöld szinét veszi fel erdő s mező: akkor hervadnak ki közülünk a tüdővésznek áldozatai, e szörnyü betegségnek, melyre irt nem talált még ki az emberi tudomány. Nem megdöbbentő számadat-e az, hogy Szabolcsvármegyében április hó folyamán 686 halott közül 103-nak tüdővész okozta halálát?

— **Szinházi müsor** május hó 19-től 26-ig. Vasárnap 19-én itt először *„Asszonyok büne“*, fővárosi életkép, bérlet 2-ik szám; Hétfőn 20-án *„Paraszt kisasszony“*, bérl. 3-ik szám; Kedden 21-én *„Lear király“*, Mándoky jutalomjátéka, bérl. 4 sz.; Szerdán 22-dikén *„Mikádó“*, uj diszletekkel, bérl. 5. sz.; Csütörtökön 23-án *„Nebántsvirág“*, S. Vadnay Vilma jutalomjátéka, bérl. 6. szám; Pénteken 24-dikén itt először *„Sarah grófné“*, szinmü Dumastól, bérl. 7. sz.; Szombaton 25-dikén itt először *„Titkos csók“*, operette, bérl. 8. sz.; Vasárnap 26-ikán itt először *„Uzsai gyönyy“*, népszinmü, bérlet 9. szám. Előkészületre kitüzettek: *„Rezervisták“*, *„Clemenceau“*, *„Ember tragoediája“*.